No: 38

Ȣшій 19. Септем 1829

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО-ЛИТЕРАЛЪ

РОСІА

Петерсбȣрг 26 авгȣст ла 28 юліе трекȣт М. Са Ꙟмпъратȣл аȣ бине воит а адресȣи кътръ Министрȣл Мариней ȣказȣл ȣрмъторю:

Ꙟвоинд Бригȣлȣй Меркȣріе стѣгȣл Сфн: Георгіе, спре мȣлцъмитъ пентрȣ стрълȣчита витежіе а Екипажȣлȣй съȣ ꙟ ловирѣ че аȣ авȣт а сприжѫни ꙟпотрива а доȣъ коръбій дȣшмънещй, дорим а статорничи поменирѣ ачестей фапте не пилдȣите пѫнъ ла чѣ май депъртатъ веките. Дрепт ачѣа въ порȣнчим де а пȣне ла кале, ка кѫнд ачест Бриг нȣ се ва май пȣте цине де маре, съ се алкътȣаскъ алтȣл дȣпъ ачеїаш формъ ши ꙟтокма асемене, кареле съ ва нȣми Меркȣріе приминд ши стѣгȣл Сфн Георгіе, ши кѫнд ачѣстъ ноȣъ корабіе нȣ ва фи маи ꙟ старе де а слȣжи, атȣнче съ ва ꙟплини прин алта алкътȣитъ ꙟтокмай, ши кѫнд ꙟ сѣ ȣрма ачѣста пѫнъ ла Епоха чѣ май депъртатъ. Ной дорим ка поменирѣ стрълȣчителор слȣжбе а Екипажȣлȣй лȣй Меркȣріе, ши нȣмеле лȣй ꙟ Флота ноастръ съ нȣ піаръ ничй ѡ диніоаръ, че трекѫнд дин нѣм ꙟ нѣм съ слȣжаскъ дрепт пилдъ ȣрмашилор нощри.

Ꙟщіинцазъ дела Тифлис авгȣст 1, къ призоніерій Махмет-Салех-Паша, Сераскіерюл де Ерзерȣм, Осман Паша де Ерзерȣм, Абдȣлак, фостȣл Пашъ де Анапа, Амат Паша де Диврик, чѝчи Офицерй май марй ши 66 Персоане де свита лор аȣ сосит ꙟ Генерала Квартиръ а армієй, Хаџи Паша се афла аколо май де мȣлте зиле.

Одеса 7 септемвріе, Газета Сенатȣлȣй кȣпринде доȣъ хотърѫрй а Сенатȣлȣй Ꙟмпърътеск, ꙟтърите де ꙟналта пȣтере; чѣ дин тѫй пентрȣ органиꙁаціа ȣнȣй институт асȣпра пѫдȣрилор, ши чеїа лантъ пентрȣ ашеꙁарѣ ȣней Гимназій ла Тифлис, ши а сҳолилор де цинȣт ꙟ май мȣлте ораше песте Кавказ.

Астраҳан (1) 20 юліе. Дела мижлокȣл вѣкȣлȣй трекȣт мȣлцй Химищй дин Енглитера ши Франціа ꙟ задар аȣ черкат де а афла кипȣл спре а фаче табле де Бȣліон дин пеще, кареле ар пȣте ꙟлесни транспортȣл продȣктȣлȣй де пеще дела мъриле депъртате, ȣнде се афлъ ꙟ ꙟбелшȣгаре. Ꙟкіерѣ че аȣ фъкȣт їй дин черкъриле лор асȣпра не пȣтинцей де а гъти ачест Бȣліон, вѫзѫнд ши

---

(1) Провинціе рȣсаскъ ꙟ Асіа кȣ капиталіа де асеминѣ нȣмире, пе ѡ инсȣлъ а Волгъй, опт миле дела гȣра ачестȣй рѫȣ ꙟ марѣ Каспикъ.

кꙋ че гръбире пꙋтрезеще пещеле, ръмъсесъ ꙟпарте ръсꙋфлатъ, прин Ѥзперїенцїе, къ пещиле че вине дела маре Каспїей се цине кѫте дой ши трїй ань; їар акꙋма Д. Стаинек аꙋ афлат ла Астрахан кипꙋл де а гъти нꙋмитꙋл бꙋлїон, акърꙋѧ фолос се адеверѣзъ дин Ѥзперїенцїе. М. Са Ꙟпъратꙋл аꙋ бине воит а дърꙋи ѡ гратификацїе сеꙋ мꙋлцъминтъ ꙟ бань афлъторюлꙋи, кареле аꙋ пꙋбликат дескрїерѣ афлърей сале ꙟ Газета де Комерц.

Брꙋксел 17 Авгꙋст. Ꙋн чѣсорникарю дела Маинꙋнген (1) ꙟщїинцазъ ꙟн кꙋрїерюл де Данциг (2) деспре ꙋн чѣсорник де пърете де а са афларе; ачест чѣсорник Ѥсте де лемн, ши нꙋ ꙟтръ ꙟ алкътꙋирѣ лꙋй ничь ѡ пъртичикъ де метал, се ꙟтоарче нꙋмай ла 3 лꙋнь ѡ датъ, чержнд ачест ацꙋторꙋ кꙋ ꙋн сꙋнет атѫт де таре ка ши а ꙋнꙋй тън. Афлъторюл, Д. Пипер, кареле гарантꙋеще пентрꙋ дѫнсꙋл пе доꙋзечь де ань чере 6000 галбень пе ачест чѣсорник, че лаꙋ костисит лꙋкрꙋ де 13 ань.

Жꙋрналꙋл де Одеса дин 7 Септемврїе ꙟщїинцазъ деспре ѡ соцїетате алкътꙋитъ ꙟ Енглитера пентрꙋ стѫнцирѣ жертвелор оменещь ꙟ Индїа. (Везь Албина Ръмѫнѣскъ Но 4.) Африкошатꙋл обичею ал Индїенилор, де а арде де вїе въдꙋвиле че ръмѫн дела бърбацїй лор, нꙋ ꙟчетѣзъ де а ꙋрма аичѣ ꙟпротива тꙋтꙋрор сѫргꙋинцелор Еꙋропеилор, карїи наꙋ пꙋтꙋт ацꙋнце съ опрѣскъ ачесте жертве де бꙋнъ вое, фїинд къ Брахминїй рекомендꙋеск въдꙋвилор ка ꙋн кип пꙋтерник де а ацꙋнце ла ꙋн град маре де феричире ꙟ черюрь де а ѡ ꙟпъртъши бърбацилор сѫй, ши де а ꙟчепе ꙟ челе май ꙟналте, ꙋнде бꙋкꙋрїиле сѫнт не сфѫршите, ѡ ꙋнире карѣ ар цине атѫте мїй де ань де норочире, кѫт пър ар аве пе капꙋл лор. Гꙋвернꙋл Енглизеск дин Индїа, сокотинд орь ши че мижлочире дин партѣ Сꙋпꙋшилор сѫй, дрепт примеждїе пентрꙋ аꙋторитатѣ са асꙋпра църмꙋрилор Гангесꙋлꙋй, аꙋ дат пилда ꙋней виновате не симцирь: ши де партѣ де а се микшꙋра нꙋмърꙋл жертвелор, Ел ꙟкъ аꙋ май крескꙋт- ши ꙟ кꙋрцере де 9 ань дела 1815 пѫнъ ла 1824, нꙋмай ꙟ президенцїа Бенгалꙋлꙋй 1997 въдꙋве аꙋ фост арсе сеꙋ ꙟгропате де вїе. Докторꙋл Горд, ꙟ исторїа са деспре литератꙋра ши Митологїа индїенилор, сокотеще къ дꙋпъ докꙋментꙋрь ꙟкредицате, чел май пꙋцин 10500 персоане се жертвеск пе ан дꙋвинитъцилор сеꙋ идолилор Индїей:

Въдꙋве арсе ꙟтот Индостанꙋл	5000
Персоане перинд пе дрꙋмꙋрь ши ла локꙋрь сфинте	4000
Фанатичь сеꙋ дисидемонь че се ꙟнѣкъ ꙟ Гангес, сеꙋ пре карїй ѫй ꙟгроапъ де вїй	500
Прꙋнчь жертвиць	500
Болнави кърора спълѫриле ꙟ Гангес ли грѣбеще моартѣ	500

Ѡ соцїетате че саꙋ алкътꙋит де кꙋрѫнд ла Ковентрй ꙋн ораш ꙟ Енглитера, шаꙋ пꙋс скопос де а кема ꙟгрижирѣ че кꙋ ꙟдꙋраре а пꙋбликꙋлꙋй асꙋпра ачестор аꙋтодафе (1), и съ ꙟсърчинѣзъ де а тримите ꙟ тоате пърциле тот фелю де ꙟщїинцърь асꙋпра ачестор жертве, де а пꙋблика скрисорь кꙋ скопос де алꙋмина минциле, де а ꙟдꙋплека ши а десфїинца ꙟ сфѫршит прїжꙋдецꙋл че ꙟдѣмнъ пе ом ла ачесте ꙟфрикошате ꙋчидерь де сѫне, ꙟсꙋфлате прин фанатисм, ши адесе сфътꙋите де кътръ лъкомїе. Ачѣстъ филантропикъ соцїетате, че Ѥсте вредникъ де тоатъ сприжинирѣ, ши де карѣ се поате чинева ꙟпъртъши кꙋ ѡ сꙋскрипцїе сеꙋ искълире де шасъ франчь пе ан, ва адресꙋи черерь кътръ камериле Британиче, ꙟнойдꙋле не ꙟчетат, ши кариле вор пърчеде дин тоате пърциле Енглитерей ши

(1) Дꙋкат кꙋ Капиталїе де ачелаш нꙋме ꙟ Германїа.

(2) Ораш ꙟ Прꙋсїа.

(1) Кꙋвѫнт Спаниолеск че ꙟсѣмнѣзъ акт де крединцъ, адекъ Ѥзекꙋцїиле сеꙋ педепселе ꙋрмате ꙟ Спанїа асꙋпра не норочицилор, чи се да виноваць ꙟпротива лецей.

Ірландїей, пентрꙋ а чере стѫнџирѣ а-честор жертве де оамений.

Дела Тифлис дй 30 юлїе се рѫпортꙋеще: кѫ трꙋпꙋл рѫпосатꙋлꙋй Плинипотенціарю Ѧмбасадор ал Россеей ꙟ Персїа анꙋме Грибоедов консилїерю де Стат, сав адꙋс кꙋ чинстѣ кꙋвїинчоасѫ рангꙋлꙋй сѫꙋ. Ши дꙋпѫ че сав ꙋрмат кꙋ чел морт тоате регꙋлиле прескрисе ꙟ леџиле карантинелор, сав адꙋс ѥрй дела локꙋл карантиней ꙟ Катедрала Сїонꙋлꙋй де аиче, ашезиндꙋсе пе ꙋн ꙟнадинс пентрꙋ ачѣста мѫестрит Катафалк. Астѫзй ꙟмпрефїинца Гꙋвернаторꙋлꙋй де Тифлис, ши а тꙋтꙋрор Генералилор де аиче и а дирегѫторилор ощений ши Цивилй, ПрѣСфинцитꙋл Ѥѯарх де Грꙋзїа дꙋпѫ Сфйта Литꙋргїе ав фѫкꙋт ꙋн кꙋвѫнт Епитафїꙋ фоарте пѫтрꙋнзѫторю, ши дꙋпѫ сѫвѫрширѣ церемонїилор де ꙟгропѫчꙋне Ѥѯархꙋл Грꙋзїей ши чїй де фацѫ тоцй ав петрекꙋт трꙋпꙋл феричитꙋлꙋй пѫнѫ ла мѫнѫстирѣ Сфнтꙋлꙋй Давид, ꙋнди дꙋпѫ адеса рꙋгѫминте а жнсꙋш рѫпосатꙋлꙋй, сав ꙟмормѫнтат кꙋ чинсте.

ТꙊРКІѦ

Кꙋрїерюл Енглизеск кꙋпринде ꙋрмѫтоареле статистиче дате деспре Тꙋркїа.

Чел де акꙋм Падишах сѣꙋ мареле Сꙋлтан ал Ꙟмпѫрѫцїей Отомане нѫскꙋт ла 20 юлїе 1785, сꙋит ꙟТрон ла юлїе 1803, ѥсте ал 30-ле Сꙋверен дин а 18 генерацїе дела Осман ꙟтѫю, фостꙋл ла 1239 дꙋпѫ Хс ꙟтемеиторю ал ачестей династїей. Дїадохꙋл лꙋй ѥсте май мареле сѫꙋ фїю Ѧбдꙋл-Мехид нѫскꙋт ла 20 априлїе 1824; Афарѫ де ачеста май аре ꙋн фїю де 2 ани ши 4 фїиче. Ꙟтиндерѣ стѫпѫнирей Отомане се сокотеще а фи де 47,444 миле квадрате, дин кареле 10,000 ар вени ꙟпартѣ ѥвропей. Попꙋлацїа Тꙋркїей ꙟ Ѥвропа се сокотеще а фи де кѫтрѫ скрїиторюл Балби ла 9,500,000, де кѫтрѫ Хасел ла 10,183,000, ши де алт скрїиторю ла 10,600,000. Ꙟтре ачещїа нꙋмѫрꙋл тꙋрчилор нꙋ се сꙋе май мꙋлт де , 2271,000; їарѫ рѫмѫшица се алкѫтꙋеще дин фелюрите попоарѫ ши нацїй прекꙋм: дин пѫгѫний, жидани ши крещиний; анꙋме дин 3,000,000, гречй; 80,000, армений, 300,000 жиданй. Тоатѫ попꙋлацїа ꙟ Ѥвропа, Асїа ши Африка се сокотеще ла 23,000,000. Венитꙋриле Ꙟмпѫрѫцїей пе ан се калкꙋлѫ а фи ла 2,000,000 фꙋнцй стерлинг, їарѫ келтꙋїелиле нꙋ трек песте 275,000 фꙋнцй стерлинг, даторїа нацїоналѫ се сокотеще дела 7 пѫнѫ ла 8 милїоане фꙋнцй стерлинг. Сꙋс арѫтателе венитꙋрй нꙋмите Мири се стрѫнг ꙟ Вистерїа статꙋлꙋй; їарѫ ꙋн алт рам де венитꙋрй прекꙋм: дарꙋрй, клирономїй, Ꙟмпѫрѫтещй домнїй сѣꙋ мошїй и конфискацїй, ачесте се стрѫнг ꙟ Вистерїа Ꙟмпѫратꙋлꙋй нꙋмитѫ Ичхазне. Се препꙋне кѫ сꙋмеле ачестей Ꙟмпѫрѫтешй Вистерїй се фїе фоарте марй, фїинд кѫ чѣ Сꙋлтанꙋл ѥсте ꙟдаторит пе фїеще каре ан се пѫстрезе аиче о сꙋмѫ хотѫрѫтѫ. Пꙋтерѣ милитѫрѣскѫ дела пердерѣ Іаничерилор нꙋсе поате ши кꙋ аминꙋнтꙋл; май житѫю се алкѫтꙋѧ трꙋпеле регꙋлате дин 30 мїй кавалерїй ши 134 мїй инфантерїе, и 20 мїй милицїе не регꙋлатѫ, чѣ май маре парте кѫлѫриме. Марина сѣꙋ флота ла 1829 авѣ 21 корѫбїй де линїе, 31 фрегате, 8 корвете ши 30 шалꙋпе де тꙋнꙋрй, тоате ачесте кꙋпринзинд 2990 тꙋнꙋрй, ши 5300 маринерй; жнсѫ рамꙋл ачестей пꙋтерй сав дѫрѫмат прин бѫтѫлїа дела Наварин. Тꙋркїа Ѥвропеикѫ аре нꙋмай ꙋн ораш кꙋ нꙋмѫр де лѫкꙋиторй песте 500 мїй ши 5 политїй кѫте кꙋ 50 мїй, їарѫ 20 кѫте кꙋ 10 мїй. Челе май ꙟсемнате ꙟтре четѫциле Ꙟмпѫрѫтещй сѫнт Константинополе кꙋ 597 мїй 88,000 касе; Каиро ꙟ Ѥгипет кꙋ 400 мїй лѫкꙋиторй. Ѧлепо ꙟ Асїа кꙋ 200 мїй, Дамаскꙋл кꙋ 150 мїй; Филипополе ꙟ Ѥвропа кꙋ 120 мїй; Адрїанополе кꙋ 100 мїй, Ѥрзерꙋм ꙟ Асїа микѫ кꙋ 100 мїи; Тесалоникꙋл ꙟ Ѥвропа кꙋ 100 мїй, Боснасерай кꙋ 65 мїй, Бꙋкꙋрещїй кꙋ 60 мїй, Ѥшїй кꙋ 25 мїй.

ѦЛЕѮАНДРІѦ

Де кѫте ва зиле се афлѫ аиче Ибраим Паша. Де мираре ѥсте кꙋ че сиргꙋинцѫ ши Енергїе черчетѣзѫ ши пꙋне ла кале требиле Гꙋвернꙋлꙋй, кѫрꙋе пѫринтеле сеꙋ Меемет Али їав ꙟкрединцат тоате че се атинг де администрацїа милицїей ши а маринеи прекꙋм ши а дирегѫто-

рїилор политиче, ѐл черчетѣѕъ требиле дирегъторилор ши ꙋнди афлъ чѣ май микъ некрединцъ сѣꙋ не ꙟплинирѣ даторїей педѣѱеще кꙋ асприме пре чел виноват, Арсеналꙋл ши марина траг асꙋпръши май вꙟртос лꙋарѣ де самъ а- амъндꙋрор Пашилор чи воеск али да ѡ ꙟтин ъ мъриме. Вице Краюл аꙋ арътат воинца са ка пънъ ꙟ патрꙋ ани съ исе фъбричеѕе чинчй марй коръбїй де линїе. Домнꙋлꙋй Церисѝ, ꙋнꙋй францꙋѕ дела Тꙋлон мъестрꙋ де коръбїй, кареле кꙋ ꙟвоирѣ Гꙋвернꙋлꙋй съꙋ аꙋ ꙟтрат ꙟ Сервицїа сѣꙋ слꙋжба Пашей, и саꙋ ꙟкрединцат инспекцїа сѣꙋ Епистасїа арсеналꙋлꙋй, іаръ Генералꙋлꙋй Дечелїе флота.

Гарнисонꙋл орашꙋлꙋй нострꙋ есте де 5000 инфантерїе регꙋлатъ ши кꙋ патрꙋ ѕиле майнаинте саꙋ порꙋнчит тꙋтꙋрор сълдацлор тꙋрчй се ꙟтре сꙋпт трꙋпеле регꙋлате, алт фелю се іасъ дин царъ. Орашꙋл нострꙋ капътъ дин ѕи ꙟ ѕи проспектꙋл ꙋней четъцй, дин тоате пърциле ꙟгръдиндꙋсе кꙋ батерїй, асеминѣ се ꙟтъреще ши лиманꙋл Абꙋкир.

МАРѢ БРИТАНІѢ

Гаѕета Тимес аратъ, къ оръндꙋителе коръбїй де линїе пентрꙋ марѣ Мдитеранъ арфи: Бритнїа, Талавера, ши Сантвинчѣ сꙋпт команда адмиралилор Кокбꙋрне ши Отвай, динтре карїй ꙟтъюл арфи ꙟсерчинат кꙋ команда атоатей флоте Енглиѕещй депе марѣ Медитеранъ, чисе алкътꙋеще, афаръ десꙋс нꙋмитиле, дин 8 коръбїй де линїе кꙟте де 74 пънъ ла 84 тꙋнꙋрй; 5 фрегате кꙟте де 48 пънъ ла 50 тꙋнꙋрй; 8 Слокꙋрй кꙟте де 18; ши 6 кꙟте де 10 тꙋнꙋрй; ши 3 бомбарде, песте тот 31 коръбїй афаръ дечеле транспꙋртътоаре.

Декретꙋл ꙟвоиторю пентрꙋ колегїа сѣꙋ школала кръѐскъ чисе алкътꙋеще съва ꙟфъцоша ꙟпꙋцине ѕиле.

Ачѣстъ колегїе есте ꙟтемеѐтъ кꙋ скопос спре асъ ꙟвъца ꙟн ꙟ тинерїй марей Британїей даторїиле ши ꙟвъцътꙋриле крещинъцей, дꙋпъ принципїиле саꙋ темеюриле ꙋнителор Бисеричй а Енглитерей ши а Ирландїей; асемине севор ꙟвъца ꙟфелюрителе рамꙋрй де литератꙋръ ши де щїинцъ. Лорд канцелерю ши ꙟнкъ 8 дирегъторй аи статꙋлꙋй сꙟнт канище деректорй дин партѣ гꙋвернꙋлꙋй, архїепископꙋл де Кантербꙋрг ка ꙋн виѕитатор сѣꙋ черчетъторю, пе лꙟнгъ карїй 8 деректорй пе вїацъ, ꙋн Вистерник, 24 консилїерй ши 3 аꙋдиторй, тоцй ачещїа аꙋ афи ꙟмпреꙋнъ мъдꙋларй але домнитоарей Протестантиче Бисеричй. Пꙋбличиле аџꙋторюрй спре алкътꙋирѣ ачестꙋй институт фак ѡ сомъ де 130 мїй фꙋнцй стерлинг.

Лондра 19 Авгꙋст. Соцїетатѣ кꙋлтꙋрей де грꙟдинй дин Лондра аꙋ адꙋс де кꙋрꙟнд ла Лондра ѡ плꙟнтъ нꙋмитъ камелїа олиферъ, адекъ адꙋкътоаре де олею. Се ѕиче къ олеюл че се скоате дин родꙋл ачестей плꙟнте вените дела Іапон, есте май ка ши ачел де оливе сѣꙋ маслине, ши се щїе кꙋм ꙟтимпинъ кꙋ дꙟнсꙋл ꙟ Хина тоате тревꙋинцеле ка ши кꙋ чел де пе ꙋрмъ. Камелїа олиферъ креще ꙟтрꙋ асеминѣ климе кꙋ але Еꙋропей, ши се мꙋлцъмеще кꙋ ꙋн пъмꙟнт ши май пꙋцин родиторю, ѐсъ май кꙋ пꙋтере ши продꙋктꙋриле ѐй сꙟнт май мꙟноасе. Ачѣстъ плꙟнтъ прецїоасъ аꙋ ши адꙋс фолосꙋрй ꙟ Енглитера.

ꙟЩИИНЦАРѢ

Динпартѣ Консꙋлатꙋй ꙟпърцїей Россїей дин Молдова сефаче прин ачѣста кꙋноскꙋт: кꙟдин кредиторїй мортꙋлꙋй сꙋпꙋс рꙋсеск Никꙋлай Хаџи Христодꙋл, карїй пънъ акꙋм нꙋсаꙋ арътат кꙋ претенцїиле лор, сѫсе ꙟфъцошеѕъ ла ачест консꙋлат пънъ ꙟ 10 ѕиле кꙋ довеѕиле кꙋвїинчоасе, спре асе пꙋте ꙟкїе сокотелеле де кътръ рꙟндꙋицїй негꙋциторй пентрꙋ лꙟмꙋрирѣ даторїилор мортꙋлꙋй.

ѠБСЕРВАЦЇИ МЕТЕОРОЛОГИЧѢ.

Ѕїоа	Ѡбсервацїей	Калдомесор	Греомесор		Старѣ аерꙋлꙋи
18	Септемврїе ла Амѣѕъѕи	+ 17.	29.	1.	сꙟнин

Ла 20 Септемврїе Соареле ръсаре ла 12 ч. 26 м Амѣѕъ ѕи вине ла 6 ч. 13 м